TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO, LAURI MOILANEN, ADOLPH SALMI, A. B. MAKELA, SULO SYVANEN.

TOVERI
(THE COMRADE)
The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.
ANTTI J. PARTAN, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset $1.00 kerta, halutaantietoja nimenmuutto-ilmotukset 50c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$5.50 6 kuukautta..$3.00
3 kuukautta... $1.60 1 kuukausi... .60
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$8.00 6 kuukautta..$4.25

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year......$5.50 Six months......$3.00
Three months..$1.60 One month...... .60

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 852.

Kenen puolella on sanomalehdistö

Siitä kenen etuja porvarillinen sanomalehdistö ajaa, ei ole ajattelevien työläisten keskuudessa mitään epäilystä. He tietävät että porvaristo ei pidä yllä miljoonien dollarien hintaista sanomalehdistöä muussa tarkotuksessa, kuin aineellisten etujensa ajamiseksi.

Ja että siten todellakin on laita, siitä on meillä loppumaton sarja esimerkkejä. Mainitsemme tässä erään sellaisen, koska se on varsin tyypillinen ja selvä. Montanassa käydään ankaraa taistelua siitä, kuka pääsee Yhdysvaltain piirisyyttäjäksi. Nykyinen piirisyyttäjä B. K. Wheeler pyrkii edelleen toimeensa ja hänen takanaan on koko Montanan puolueettomuusliiton joukko ja sikäläiset työväenjärjestöt. Mutta toisella puolella on kuparitrustin sanomalehdistö Buttessa ja muut riistäjäluokan sanomalehdet koko Montanassa. Me emme tahdo tällä sanoa, että työväestön olisi taisteltava Wheelerin puolesta, sillä me tiedämme, että hän ei ole tavallista porvarillista lakimiestä kummempi, emmekä tiedä yhtään tapausta, missä hän olisi asettunut huomattavammin työläisten etujen puolelle. Me mainitsemme tämän jutun ainoastaan osottaaksemme, miten yksimielisesti trustivallan määrätävissä oleva sanomalehdistö taistelee määrääjiensä etujen puolesta. Montanassa on paljon sellaisia maanviljelijöitä, jotka näkevät asemansa uhatuksi suurporvariston rinnalla ja ne pyrkivät valtaan n. s. puolueettomuusliiton kautta.

Tässä taistelussa ei siis ole kysymystä varsinaisista työväestön ja kapitalistiluokan etujen ristiriidasta, vaan suurkapitalistien ja keskiluokan eduista, vaikkakin luokkatiedoton ammattiliike on asettunut pikkuporvariston taakse.

Jonkun yleisen virkailijan ei tarvitse välttämättä olla työväestön etujen ajaja, joutuakseen trustivallan vihoihin. Pikkuporvariston etujen ajaminen on riittävä syy siihen. Ja sellaisesta lienee kysymys Montanassakin.

Montanan suurporvariston sanomalehdet ovat raivoissaan Wheeleriä vastaan osottaen sillä, että ne saavat kaikki määräyksensä samasta konttorista, nimittäin kuparitrustin kuuluisalta buttelaiselta "kuudennelta lattiala".

Sanomalehdistö esiintyy tässäkin tapauksessa vain määrääjiensä luokkaetujen uskollisena puolustajana, eikä minään muuna. Montanassa ei ole olemassakaan mitään varsinaista työväen etuja ajavaa sanomalehdistöä, mutta siellä näyttää kehittyvän nopeasti sikäläisen pienporvarist., varsinkin maanviljelijäin, etuja ajava lehdistö, joka asettuu vastarintaan kuparitrustia, rautatietrustia ja muita trustihaaroja vastaan, joilla Montanassa on voimakas valta.

Ja mitäpä muuta voisi sanomalehdistö olla, kuin määrääjiensä aseenkantaja. Eihän se voi tehdä toisin kuin sillä teetetään. Siten pitääkin olla, mutta **nurinkurisinta on se, että työväestö pitää yllä sellaisia lehtiä, jotka aina ja kaikkialla taistelevat sen etuja vastaan.**

Ja siihen syntiin ovat suomalaisetkin työläiset vikapäät. Vaikka ne kannattavatkin Suomen työväestön taistelua ja lahjottavat sille avustusta runsaastikin, niin sittekin ne kannattavat täkäläisiä suomalaisia santarmilehtiä, varsinkin duluthilaista "Industrialaistia", jonka kiukkuisempaa vihollista ei Suomen työväestöllä täkäläisessä porvarilehdistössä ole.

Ennen ostoksille lähtöänne tarkastakaa Toverin ilmotus-osastoa.

Samat toimenpiteet, samat tulokset

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., June 5, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Kuten muistetaan, vieraili täällä joitakin kuukausia sitten muuan englantilainen "työväenlähetystö", jolle gompersilaisemme antoivat suuren huomion, mutta jonka toimista ei yleisesti ole paljoakaan puhuttu. Mitä lähetystö täällä on tehnyt, siitä ei ole annettu oikeastaan mitään tietoja.

Silloin kun se tänne saapui, selittivät tämän maan työväen lehdet, että lähetystö ei ollut Englannin työväestön valitsema, vaan hallituksen lähettämä, eikä siis niinollen edustanut työväestöä vaan joitakin muita.

Sitte lähetti Gompersin neuvoskunta vastapalvelukseksi lähetystön Englantiin vaikka ei se ole suostunut minkäänlaisiin neuvotteluihin muiden maiden työväenjärjestöjen kanssa, kuten Englannin työväenjärjestöt ovat vaatineet. Lähetystö meni Englantiin ja kävi Ranskassakin, mutta se sai niin kylmän vastaanoton, että sillä tuskin on suuriakaan sanottavia takasin tultuaan. Se ei kyennyt saamaan aikaan sitä, mitä Gompers tarkotti, nimittäin vakuuttamaan Englannin työväestölle, että nyt ei sopisi pitää kansainvälistä työväenjärjestöjen kokousta. Tunnettu englantilainen työväenmies ja sosialistiliikkeen etevä toimitsija, J. Ramsay MacDonald, on lähettänyt eräälle amerikalaiselle sosialistitoimitsijalle kirjeen, jossa hän selostaa tämän Amerikan lähetystön vierailumatkaa. Kirjeessä lausutaan:

"Me kuljemme eteenpäin varsin varmasti, vuoroin auringonpaisteessa, vuoroin myrskyssä. American Federation of Laborin lähetystö, joka parin viime viikon aikana on ollut keskuudessamme ja joka tällä viikolla neuvotteli ammattijärjestöjen kongressin parlamentaarisen komitean ja Työväenpuolueen toimeenpanevan komitean kanssa, ei ole, ikäväkseni täytyy se sanoa, kyennyt synnyttämään mitään erikoista vaikutusta meihin, eikä ole mitään aikaansaanut, paitsi sen, että se on saattanut useat meistä hämmästyneeksi Amerikan työväenliikkeen kaliiberista. Minä uskallan kuitenkin sanoa, että samoin voitte tekin sanoa meille niistä eri lähetystöistä, joita meidän hallituksemme (huomatkaa tämä sana, sillä minä en sano 'järjestynyt työväestö') on Amerikaan lähettänyt."

Tämä Ramsay MacDonaldin kirje selvästi osottaa missä määrin Amerikan "työväen lähetystöllä" on ollut vaikutusta Englannin työväenliikkeen keskuudessa. Samalla se todistaa sosialistien aikaisemmin lausuman arvostelun täällä vierailleesta Englannin "työväen lähetystöstä", ettei se edusta Englannin työväenliikkeen mielipiteitä.

Nämä työväenliikkeen nimessä kulkevat taantumuksen tukipylväät, sellaiset kuin tämän Gompersin valiokunnan jäsenetkin, jotka edustavat täkäläisen työväenliikkeen ei ainoastaan konservatiivisinta, vaan taantumuksellisinta ainesta, eivät saa aikaan mitään. Englannin työväestö ei tule uskomaan näiden vakuutuksia siitä, etteikö sillä olisi asiaa Saksan työväestölle, sillä se käsittää yhtä hyvin, että Saksan työväestön ja Saksan junkkerien edut ovat yhtä kaukana toisistaan kuin työväestön ja kapitalistien edut koskaan voivat olla. Se tietää, että Saksan työväestö ei ole syyllinen sotaan, joten sen keskuudessa kyllä kannattaa harjottaa junkkerismivastaista agitatsionia.

MAILMANKATSOMUKSIA

SEATTLEN VANKILAOLOISTA

on sikäläinen Union Record lehti ruvennut julkasemaan joidenkin tuossa "kanahäkissä" käytettyjen kertomuksia ja kuvauksia. Niistä päättäen se paikka on sellaisessa kunnossa, ettei se juuri tuota kunniaa kaupungille eikä yhteiskunnalle, missä moista komantoa suvaitaan.

Naisten puolelta.

Kertoja oli pieni miellyttävän näköinen nainen, tumma ja sievä, siksi herrahtava ja karttava käytökseltään, että tuntui vaikealta häntä tällaisessa asiassa lähestyä. Olihan melkein mahdotonta ajatella sellaista naista pidetyn putkassa. Mutta olipa hän vain ollut siellä kokonaista neljä yötä — Seattlen kaupungin putkassa.

"Olin pikakirjurina Industrial Worker lehden toimistossa," hän selitti, "kun viranomaiset tunkeutuivat huoneeseen. Veivät kaiken siellä olleen kirjallisuuden ja lehtiniput, anastivat kirjotuskoneeni, särkivät pöytäni ja kulettivat minut putkaan. Ensin minua aiottiin pitää siellä mitään syytöstä tekemättä ja antamatta minun hankkia lakimiestä tai takausta. Myöhemmin kuitenkin onnistui lakimiehemme päästä puheilleni ja saada minut takauksella irti. Lopuksi asia pyyhittiin pois kanneluettelosta, sillä heillä ei ollut minkäänlaista syytettä minua vastaan. Mutta minä sain olla tyrmässä torstaista maanantai-iltaan asti.

"Naisilla oli joka-iltainen tappelu patjoista ja peitteistä. Heikompien täytyi aina tyytyä pahimmalta ja väkevimmältä haiseviin patjoihin. Peitteet vaihtoivat omistajaa joka ilta. Niitä piti koossa vain se lika mikä niissä oli.

"En ollut ikinä tiennyt semmoisia tauteja mailmassa olevan kuin näin noiden naisten avonaisissa haavoissa. Pelkäsin kovasti saavani jonkun tartunnan, kun täytyi nukkua samoissa likaisissa peitteissä heidän kanssaan. Ja heidän puheensa olivat kuin likaviemärin törkyä.

"Syyttömillä" huonoimmat olot.

"Minä en käsitä," jatkoi kertoja, "miksi syyttömiä pitää kohdella niin paljoa huonommin kuin syyllisiä. Jokainen syylliseksi tuomittu viedään vakinaiseen olinpaikkaan, vaikkapa vain kuritushuoneeseen, mutta joka tapauksessa monta vertaa parempiin ja puhtaampiin oloihin kuin missä tutkintovankeja pidetään — siis niitä, joita toistaiseksi on pidettävä laillisesti syyttöminä.

"Enimmän minua pelotti kuitenkin lauantai-illan saalis. Peliisi, niinkuin tiedätte, silloin tällöin käy partioretkellä Yesler-wayn tuolla puolen olevassa piirissä. Putka ahdetaan täyteen juopuneita ja huumausaineiden vaikutuksen vallassa olevia naisia, ja kun tuossa kello viiden ajoissa aamusella he alkavat selvitä humalastaan, on putka kuin hullujen huone. Toiset sellaisista naisista muuttuvat silloin raivohulluiksi ja väkivaltaisiksi. Minä en ole hyvinkään vankka — en kykenisi puolustamaan itseäni. Onneksi ulkopuolella olevat ystävät kuitenkin saivat vaikutetuksi viranomaisiin, niin että muutamia meistä pääsi siksi yöksi naisvartijan huoneeseen, jossa olimme turvassa. Muuten minä en välittänyt, ketä oli samassa tyrmässä, kunhan olivat olleet siksi kauan siellä, että olivat kerinneet päästä selviksi."

Kertoja puhui aivan tyynesti, kiihottumatta ollenkaan. Mutta seattlelaisilla olisi kyllin syytä kiihottua tuollaisista olosuhteista.

Huonomaineisin putka lännellä.

"Putkassa olleitten kesken," sanoi muuan pitkä, naurusuinen mies, viimeisistä kokemuksistaan kertoillessaan, "on Seattlen putkalla huonoin maine koko lännellä epäterveellisten olosuhteittensa takia. Colorado Springsissä esim. on purjekankaasta tehdyt riippumatot, joissa saa nukkua. Niitä voi kemiallisilla aineilla ruiskuttamalla puhdistaa edellisen vierailijan jättämistä syöpäläisistä, ennenkuin uutta tulokasta pannaan niihin makaamaan.

"Minä olin täällä Seattlen vastaanotto-"ammeessa", jossa toistaiseksi viattomiksi otaksuttavia säilytetään. Se on ilkein paikka koko vankilassa. Ei minkäänlaista vuodetta, ainoastaan neljä alastonta kiviseinää ja sementtilattia. Se poliisi, joka minut sinne toimitti jyrkän puoleisen kirjallisuuden levittämisestä, oli siivo mies ja antoi minun käydä kotoani hakemassa paksun punasen työmekon, jonka levitin alleni; kietomalla päällystakin ympärilleni sain vaatteeni säilytetyksi tykkänään ryvettymästi lattialla olevaan likaan.

"Sille lattialle siellä ladotaan kaikki, selvät ja humalaiset sekasin. Mukavuuslaitos on huoneen nurkassa, yksi sivu auki huoneeseen. Toisinaan sieltä valuu topeskaa lattialle. Juopuneet voivat pahoin ja oksentelevat, joten tuolla lattialla ei ole varsin hauska maata.

"Lääkäri tulee kierrolleen ja jakelee punertavia pillereitä: ulostavaa lääkettä joka tautiin, hammastaudista palohaavoihin saakka. Yksi yskään, kaksi keuhkotautiin, kolme kun on niska katkennut. Mitä tämä lääkitys vaikuttaa huoneessa vallitsevaan tuoksuun, sen saattaa arvata, vaan ei sanoin selittää.

"Miestä pidetään siellä lauantaista maanantaihin, antamatta pestä silmiään ja ajella partaansa. Ottavat pois nenäliinankin, vaikka olisi kuinka paha nuha. Tarkotuksena näyttää olevan, että miehen ulkomuoto tekisi mahdollisimman epäedullisen vaikutuksen oikeudessa maanantai-aamuna."

Tosiaan — kukapa ei alkaisi näyttää "pahantekijältä", maattuaan kaksi yötä likaisella kivilattialla täysissä vaatteissaan, saamatta edes pestä silmiään!

"Ei se ole nykyisen kaupungin-hallinnon syy," lisäsi mies, hyvänsävyisesti naurahtaen, "eikä tämän-edellisenkään. Se on koko vankilajärjestelmän syy. Samanlainen on Seattlen putka ollut viimeiset kaksikymmentä vuotta."

\- - -

Tupakkaa

väittävät kiinalaiset poltelleensa jo aikoja ennen kuin se Amerikasta Europaan tuotiin. Miten lienevät tehneet, ei ole helppo mennä varmuudella päättämään, sillä kiinalaisten kanssa voi pian erehtyä — kaikesta vanhasta kilpaillessa. Ainakaan ei tupakoiminen ollut Kiinasta levinnyt muihin itämaihin, jos kiinalaiset itse lienevätkin tuota nautinto- ja huumausainetta viljelleet.

Kolumbuksen tullessa Amerikkaan oli tupakan käyttö varsin yleinen intiaanien keskuudessa. Länsi-Intian saarelaiset jo silloin poltteliivat sikaareja; heidän sikaarinsa olivat vain vähä kömpelötekoisemmat kuin nykyiset "havanalaiset". He käärä-sivät tupakanlehtiä maissinlehteen, ja sellaista tötteröä alkuasukkaat poltelivat suurella nautinnolla. Europaan tuotua tupakka levisi hyvin nopeasti, ja Europasta se siirtyi itämaillekin, joissa tupakan käyttö siitä lähtein on ollut sangen yleistä.

\- - -

SUOLAA MERESSÄ.

Mistä suola on valtameriin tullut — siitä kysymyksestä, niinkuin melkein kaikista muistakin, on varsin erilaisia mielipiteitä olemassa tiedemiestenkin kesken. Useat nykyaikaiset auktoriteetit selittävät meriveden suolaisuuden johtuvan kokonaan niistä suoloista, mitä sateet ja virrat liuottavat maasta ja huuhtovat mereen; veden haihtuminen aikojen kuluessa olisi vain saostuttanut meriveden niin paljoa suolaisemmaksi kuin mitä laaja-alaisemmatkaan maavesikokoelmat ovat. Olettaen siis valtamerien alkuaan olleen suolattomia, menevät jotkut tiedemiehet niinkin pitkälle, että meriveden suolaisuuden perusteella koettavat laskea maapallon ikää.

Tätä oletusta vastaan sotii kuitenkin se seikka, että mannermaitten sisäosiin muodostuneissa suolajärvissä, jotka ainakin täytyy selittää syntyneen jokiveden haihtumisen kautta saostuneiksi, olevat suolat ovat kokoomukseltaan peräti erilaisia kuin merivedestä saatu suola. Sensijaan on meriveden suolat havaittu sangen yhtäläisiksi kuin nykyaikaisten tulivuorenpurkausten yhteydessä syntyvät kaasut, joissa on runsaasti kloori- ja rikkihappoisia suoloja. Sen nojalla toiset tiedemiehet ovat vankasti sitä mieltä, että merivesi on alunpitäin ollut suolaista.

Paljoko meressä sitte on suolaa? Onhan sitä.

Otaksuen joka galloonassa olevan keskimäärin 0,2547 (s. o. hiukan runsaasti ¼) naulaa suolaa, on laskettu että jos kaikkien valtamerien vesi haidutettaisiin kuiviin, saataisiin 4½ miljoonaa kuutiomailia vuorisuolaa eli sellainen suolakasa, josta voisi tehdä 14 tai 15 Europan kokoista mannerta, kun nim. otetaan lukuun vain se ainemäärä, mitä Europassa on merenpinnan yläpuolella.

Järjestömme asioita

Washingtonin valtion suom. sosialistiosastoille!

Seattlen s. s.-osasto 5:nnen valitsema juhlakomitea, jonka tehtäväksi jätettiin suomal. sos. kesäjuhlan toimeenpaneminen täällä Seattlessa on päättänyt esittää osastoille kesäjuhlan sivuuttamista tänä vuonna ja sivuuttamista on kannattanut Seattlen s. s.-osasto n:o 5 melkeinpä yksimielisesti.

Minkätähden sitten ei pidettäisi Wash. valtion suomalaisten kesäjuhlia?

1) Koska osastojen taholta ei ole ilmottauduttu juhliin osanottajiksi, lukuunottamatta Tacoman s. s.-osastoa. Sitäpaitsi kaksi suurinta osastoa — Aberdeenin ja Hoquiamin — ovat virallisesti päättäneet pysyä erossa koko hommasta.

2) Sen erikoistilanteen tähden, jossa nykyään elämme ei juhlista voisi muodostaa kuin ainoastaan yksipäiväset korkeintaan, kun vallassaolijain taholla painostetaan työläisiä tekemään työtä joka päivä, jos mahdollista.

3) Soveltuvaa juhlakenttää ei Seattlessa enään ole saatavissa heinäk. 4—5 päiviksi.

Edellämainittujen syiden perusteella on juhlatoimikunta esittänyt kesäjuhlatoimenpiteitten lakkauttamista tänä vuonna ja katsoo toimintansa päättyneeksi, ellei osastojen taholta ryhdytä toisenlaisiin voimaperäisempiin ja edullisemmilta näyttäviin toimenpiteisiin. JOONAS HANNULA.
Wash. valt. s. s. kesäjuhlakomitean kirjuri.

Suomen työväenhallituksen amerikalaisen edustajan toiminta

Kirj. "Suomalainen Tiedonantotoimisto."

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., June 5, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Kolme kuukautta kestäneen toimintansa aikana on Suomen työväenhallituksen toimisto vähemmässä määrässä ehtinyt tehdä selkoa toiminnastaan suomalaisille työläisille tässä maassa. Tämä on johtunut osaksi siitä, että neuvottelujen ja toimenpiteitten ollen keskeneräisiä, on katsottu toistaiseksi tarpeettomaksi niitä yksityiskohtaisemmin selostaa. Toinen syy on ollut se, että toimiston monien kiireellisten tehtävien tähden ei ole voitu suorittaa sitä laajaa suomennostyötä, minkä aiheuttaisi edes osankin toimistossa laadittujen asiakirjojen julkaiseminen suomalaisissa lehdissä.

Olemme nyt tilaisuudessa ainakin osan asiakirjojamme julkaista. Sopivammaksi lähtökohdaksi voisi julkaista virallisen raportin, jonka Suomen työväenhallituksen edustaja lähetti Suomen työväenhallituksen ulkomaaministerille, ja joka luvattiin toimittaa perille Yhdysvaltain virastojen välityksellä.

Tämä asiakirja tekee selkoa toimiston työstä huhtikuun puoliväliin asti. Kirjelmän jälkimäinen osa on laadittu tavallaan selitykseksi Yhdysvaltain viranomaisille, jotka tietysti tarkastivat kirjelmän ennen sen lähettämistä, siitä millaisten näkökohtien perusteella me katsomme mahdolliseksi, että taloudellista yhteistoimintaa voisi syntyä Amerikan ja Venäjän sekä Suomen työväenhallituksen välillä.

Kirjelmä kuuluu:

Yrjö Sirola,
Suomen vallankumoushallituksen ulkomaa-asioiden komisari.
Toveri:

Helmikuun 20 päivänä sain sinun kaapelisähkösanomasi, jossa pyysit minua vastaanottamaan nimityksen Suomen väliaikaisen vallankumoushallituksen edustajaksi Yhdysvaltoihin, hoitamaan elintarve- y. m. asioita. Minä heti sähkötin vastauksen hyväksyen nimityksen ja toimitin Yhdysvaltojen virastoon sinun sähkösanomasi ja oman vastaukseni. Muutama päivä myöhemmin lähetin sinulle toisen sähkösanoman, ilmottaen siinä tarkotukseni olevan lähteä Washingtoniin ja antaa asiasta tiedon Yhdysvaltain viranomaisille. Washingtonissa sain sinulta toisen sähkösanoman. Siinä ei ollut minkäänlaisia toimintaohjeita, jonka seikan kuitenkin käsitin siten, ettei tämä johtunut siitä, ettetkö sinä omasta puolestasi minulle olisi halunnut antaa toimintaohjeita. Joka tapauksessa sinun sähkösanomasi oli kuitenkin todistus siitä, että olit saanut minun sähkösanomani, josta seikasta minä tein sen johtopäätöksen, että velvollisuuteni oli siitä lähtien edustaa Suomen väliaikaista vallankumoushallitusta Yhdysvalloissa.

Kun minulta puuttui yksityiskohtaisia toimintaohjeita ja tietäen, että jokaisen päivän viivytys elintarvekysymykseen nähden aiheuttaisi suurta kärsimystä kansamme keskuudessa, päätin, neuvoteltuani Suomen työväenliikkeelle myötämielisten henkilöiden kanssa, alkaa toimia sen perusteella mitä asemasta ja teidän tarpeistanne tiesin ollessani aikaisemmin kosketuksissa hallitukseenne kuuluvien henkilöiden ja muiden Suomen toverien kanssa ja niiden tietojen perusteella, mitä sain Suomen lehdistä, joita olimme saaneet säännöllisesti jouluukuun puoliväliin saakka ja myöhemmistä sanomalehtisähkösanomista.

Alkuperäinen tarkotukseni oli toimia elintarvekysymyksen ratkaisussa sekottamatta siihen mitään poliittisia kysymyksiä, sillä arvelin olevan kaikkein tärkeintä tällä hetkellä sen, että Suomeen saataisiin viljaa ja että tätä ruokakysymystä ei saisi viivyttää sillä, että siihen yhdistettäisiin hallituksemme poliittinen tunnustaminen, mikä johtaisi pitkäaikaisiin keskusteluihin ja neuvotteluihin.

Kaikkein ensimäiseksi hankin kaikki saatavissa olevat tiedot siitä, mitä herra Kaarlo Ignatius ja muut Suomesta lähetetyt herrat olivat täällä toimittaneet Suomen ruokakysymykseen nähden. Sain tietää, että viime syystalvella Ignatius oli saanut Yhdysvaltojen hallitukselta luvan lähettää Suomeen erinäisiä elintarpeita ja että hän oli tehnyt jo sopimuksiakin viljaliikkeitten kanssa, mutta että hän ei kuitenkaan lähettänyt-kään tarpeita, selittäen ettei hän muka saanut laivoja. Sain myöskin tietää että siihen mennessä kun aloin toimintani, Yhdysvallat Suomen uusien tapahtumien johdosta olivat peruuttaneet Ignatiukselle antamansa vientilupakirjan ja että Yhdysvaltain elintarvehallinto oli takavarikoinut noin 6,000,000 dollarin elintarvevarastot, jotka Ignatius jo oli tilannut. Sain myöskin selville, että Suomen hallitus oli sijottanut kesäkuussa, 1917 ja syyskuussa, 1917 New Yorkin National City Bank'iin erinäisiä rahasummia, jotka sittemmin olivat siirretyt Ignatiuksen y. m. herrojen nimiin. Lakimiestemme, Hillquit ja Levine, 30 Church Street, New York, kautta jätin National City Bank'iin vaatimuksen kaikkeen siihen rahaan nähden mikä kuului Suomen hallitukselle, olkoonpa se sijotettu kenen nimiin tahansa, ja pyysin, että pankki ei antaisi näitä rahoja kenellekään ennenkuin riidanalainen kysymys taistelevien hallitusten oikeuksista saataisiin lopullisesti ratkaistua sellaisella tavalla, jonka Yhdysvaltain hallitus tunnustaisi. Tiedossani on, että pankki on antanut mainituille herroille tiedon tästä toimenpiteestäni ja että näitä rahoja ei anneta ulos pankista.

Pian kuitenkin huomasin, että toimintani ruokakysymyksen suhteen ei voinut edistyä yhdistämättä siihen kaikki sen yhteydessä olevat poliittiset asiat ja esottamatta Yhdysvaltojen hallitukselle sen merkityksellisyyttä, että Suomen kansalle, joka on Suomen työväenhallituksen tukena, annettaisiin aineellista samoin kuin moraalista apua. Lähetin Yhdysvaltojen presidentille kirjelmän, jossa ilmotin hänelle hallituksemme muodostamisesta, selitin lyhyesti tarkotuksemme ja toiveemme ja pyysin tilaisuutta saada esittää kysymyksen yksityiskohtaisesti asianomaisille Yhdysvaltain virkailijoille. Sen jälkeen ryhdyin keskusteluihin Yhdysvaltain elintarvehallinnon kanssa, annoin sille selostuksen Suomen elintarvetilanteesta ja tein ehdotuksen viljan lähettämiseksi Suomeen siten, että siihen sillä kertaa ei olisi yhdistynyt hallituksemme poliittisesti tunnustamiskysymys ja että viljan lähettäminen tulisi taatuksi siten, ettei vilja joutuisi saksalaisten käsiin. Suunnitelmani oli muodostaa Tukholmaan komitea pormestari Lindhagenin johdolla ja Ruotsissa olevien Amerikan virkailijoitten valvonnan alaisena, mikä komitea vastaanottaisi elintarpeet ja huolehtisi niiden lähettämisestä Suom. asukkailla. Elintarvehallitus suhtaantui myötämielisesti Suomen kansan tarpeisiin ja vientilupakirjatoimiston johtaja ilmotti minulle, ettei hänellä ollut mitään sitä vastaan, että Suomelle aikaisemmin annetut vientilupakirjat siirrettäisiin minulle — mutta Suomen ja Venäjän poliittisen tilanteen johdosta jätettiin asian lopullinen ratkaisu valtiovirastoille. Minä silloin saatoin Yhdysvaltojen valtiosihteerin ja muitten asianomaisten viranomaisten tietoon esitykseni ruokatarvekysymyksestä sekä lausunnon meidän hallituksemme oikeudellisesta ja asiallisesta asemasta. Samalla kertaa minä olin erittäin halukas pääsemään avoimeen sähkösanomayhteyteen sinun kanssasi saadakseni yksityiskohtaisia ohjeita kysymyksestä siitä, millä tavalla voitaisiin järjestää ruokatarpeitten maksaminen, ellei minun onnistuisi käyttää tähän tarkotukseen National City Bank'iin sijotettuja varoja.

Kun minun nähtävästi oli mahdotonta saada ymmärrettäviä vastauksia minun useisiin kaapelisanomiin, asetuin yhteyteen kaapeliyhteyttä kontrolleeraavien virkamiesten kanssa tarkotuksella hankkia itselleni tilaisuuden vapaammin keskustella kanssasi. Tässä suhteessa minua taas kuitenkin kohtasi vaikeuksia saada sellainen lupa niin kauan kuin meidän asiamme oikeus ja Yhdysvaltojen tarve myötämielisemmin suhtaantua hallitukseemme ei vielä ollut täysin selvä täkäläisille viranomaisille. Minä myös pahoin pelkään, että täällä julkaistut viralliset ja epäviralliset uutiset hallituksemme ja sitä kannattavien joukkojen toiminnasta ja tarkotusperistä antoivat hyvin yksipuolisen ja epäedullisen kuvan siitä. Useita väärinkäsityksiä ja vääriä tietoja täytyi oikaista ennenkuin mitään oli mahdollista saada aikaan.

Tähän välttämättömyyteen katsoen ja siihen nähden, että työni tähän mennessä oli saavuttanut suuren laajuuden, minä erosin toistaiseksi Raivaajasta ja perustin yakituisen toimiston New Yorkiin, 299 Broadway, tarkotuksella harjottaa järkiperäistä työtä Amerikan kansan ja hallituksen valistamiseksi Suomi-kysymykseen nähden. Minä sain osakseni myötätuntoista ymmärrystä useitten amerikalaisten ainesten taholta, jotka tähän mennessä alkoivat ymmärtää, että n. s. "valkokaartihallitus" itse asiassa ei ole muuta kuin Saksan imperialististen pohjois-europpalaisten suunnitelmien kätyrinä, ja jotka vilpittömästi uskoivat, että Venäjän ja Venäjään ennen kuuluneitten maitten vallankumoukselliset voimat muodostavat tärkeimmän muurin militaristista yksinvaltaa vastaan idässä sekä että Venäjän vallankumouksen yhteiskunnalliset tarkotusperät ennustavat paremman ja onnellisemman mailman tuloa. Minä myöskin sain vastaanottaa arvokasta moraalista ja aineellista kannatusta Yhdysvaltain suomalais-syntyisten asukkaitten suurelta enemmistöltä ja muilta liikkeemme kannattajilta ja suosijoilta.

Toimistomme kautta, jonka yhteyteen minä perustin "Suomen Tiedonantotoimiston", minun onnistui valaista Amerikan kansalle Suomen kysymyksen eri näkökohtia ja minä esitin useille Yhdysvaltain vaikutusvaltaisille virkamiehille suullisia ja kirjeellisiä lausuntoja ja selityksiä meidän kysymyksemme erinäisistä kohdista, joiden suhteen huomasin vallitsevan väärinkäsityksiä, jotka estivät asian oikeata ratkaisua. Tässä työssäni minulla on ollut suurena apuna tov. Harold Kellock, joka on toimistomme sihteeri ja tov. Morris Hillquit, joka toimii meidän lainopillisena neuvonantajana, ja minun lopullisesti onnistui asettaa kysymys koko laajuudessaan Yhdysvaltain hallituksen luottohenkilöitten harkittavaksi.

Tämä alustava työ kuitenkin vei minulta enemmän kuin kuukauden aikaa, ja juuri silloin kun minun oli onnistunut painaa viranomaisten mieliin Suomen väliaikaisen vallankumoushallituksen auttamisesta johtuvat suuret edut, oli asema Suomessa suuresti muuttunut. Saksalaiset, Suomen petollisen herrasluokan kutsumina, olivat hyökänneet Suomeen ja joskin tämä seikka suuresti myötävaikutti aseman ja Suomen herrojen tarkotusperien laadun selventämiseksi, se samalla kokonaan mullisti minun aikaisempia suunnitelmiani ruuan lähettämiseksi Suomeen Ruotsin kautta. Minä silloin — otaksuen, että Suomen junkkerien yhdessä saksalaisten kanssa noudattama teurastuspolitiikka oli ajanut satoja tuhansia Suomen työläisiä pakenemaan Suomen itäosiin ja Pietariin — laadin suunnitelman ruokatarpeitten lähettämisestä johonkin Venäjän satamaan Wienan meren rannalla, mistä sitä voitaisiin lähettää Pietariin joukoillemme jaettavaksi. Tämä kysymys kuitenkin enemmän kuin koskaan ennemmin yhdisti asiaani ei ainoastaan Suomen poliittisen kysymyksen, mutta koko kysymyksen liittolaisten ja eritoten Yhdysvaltojen suhtautumisesta Venäjään.

Jo aikaisemmissa selostuksissani ja keskusteluissani Yhdysvaltojen viranomaisten kanssa minun täytyi käsitellä Venäjän asiaa ja minä en koskaan jättänyt selvittämättä, että meidän asiamme, joskin se eräissä kohdissa edustaa Venäjän probleemista erillään olevaa kysymystä, kuitenkin periaatteisiinsa ja tarkoperiinsä nähden sekä siihen läheiseen taloudelliseen ja poliittiseen suhteeseen nähden, jossa meidän hallituksemme on Venäjän neuvostohallituksen suhteen, suuressa määrässä riippui siitä, millä tavalla ratkaistaisiin kysymys Venäjän ja liittolaisten suhteitten järjestämisestä. Näin ollen asian tässä vaiheessa tärkeimmäksi tehtäväkseni tuli Yhdysvaltojen hallitukselle selvittää Venäjän asemaa Venäjän neuvostohallituksen politiikan kannalta, jota minä henkilökohtaisesti kannatan ja olen kannattanut Venäjän vallankumouksen alusta saakka.

Tässä suhteessa minun ensin täytyi tehdä itselleni selväksi aikeenne ja suhtaantumisenne tätä asiaa koskeviin teknillisiin periaatteisiin. Minun täytyi ottaa huomioon se mahdollisuus, että Venäjän neuvostohallitus ja meidän hallituksemme, pitäen perusteenaan luokkataistelun periaatetta, ehkä sinänsä katsoisivat mahdottomaksi löytää mitään kosketuskohtaa ei-sosialistisen Yhdysvaltojen hallituksen ja meidän hallituksiemme välillä, josta voisi muodostua perustus molemminpuoliselle ymmärrykselle ja yhteistoiminnalle. Minulle sanoivat henkilöt, jotka uskoivat pystyvänsä edustamaan teidän ajatuksianne, että koko ajatus avunsaannista Venäjälle ja Suomelle Amerikasta oli periaatteellisesti väärä, koska Yhdysvaltojen hallitus, ollen ei-sosialistinen, etutilassa olisi halukas myrskaamaan Venäjän vallankumouksen ja tietysti ei tekisi mitään, joka tavalla tai toisella lujittaisi meidän asemaamme. Minulle sanottiin, että joskin Yhdysvallat suostuisivat auttamaan Venäjän ja Suomen työläisiä, se tekisi niin ainoastaan salaisella tarkotuksella houkutella vallankumoukselliset voimat asemaan, joka loppujen lopuksi kukistaisi heidät, ja että näinollen kaikki toimenpiteet, jotka tarkottivat yhteistoimintaa Yhdysvaltojen sekä Suomen ja Venäjän välillä, ainoastaan vahingoittaisivat Venäjän vallankumouksen asiaa.

Tällainen käsityskanta kuitenkin ilmeni vain poikkeuksellisesti niiden keskuudessa, joiden kanssa minä neuvottelin asiasta ja minun käsitykseni on, että se olisi suoranaisessa ristiriidassa teidän ja Venäjän neuvostohallituksen edustaman kannan kanssa tässä kysymyksessä, sillä se hän kokonaan estäisi teitä hakemasta minkäänlaista apua Yhdysvalloista. Se tosiseikka, että odotitte minulta että minä saattaisin Yhdysvaltain hallituksen myötämieliseksi teidän tarpeitanne kohtaan, ja se tosiseikka, että Venäjän työväenhallitus useissa tilaisuuksissa on ilmaissut halua saada taloudellista tukea Amerikasta, jota nykyisissä oloissa tietystikään ei voi saada vastoin Yhdysvaltain nykyisen hallituksen tahtoa, oli minusta riittävä todistus siitä, että te periaatteessa ette kieltäneet käytännöllisten suhteitten mahdollisuutta Yhdysvaltojen ja itä-Europan sosialististen kansanvaltojen välillä. Erinäiset täällä julkaistut Venäjän työväenneuvoston äänenkannattajien artikkelit mielestäni osottivat, että, vallankumouksellinen Venäjä keskellä maansa taloudellisen ylösrakentamisen jättiläismäistä työtä on halukas ja valmis hakemaan yhteistoimintakohtia korkealle kehittyneitten teollisuusmaitten kanssa, sellaisina kuin ne tänä päivänä ovat, eikä voi ottaa vastuulleen itsensä eristämistä muusta mailmasta. Minun käsitykseni oli, että tällaisten yhteistoimintakohtien ja yhteisetukohtien etsiminen on täysin sopusoinnussa marxilaisen sosialismin periaatteitten kanssa tarkotuksella viedä perille työväenliikettä edistäviä suunnitelmia, ja olihan muutenkin selvää, että Yhdysvallat ja liittolaiset yleensä ovat halukkaita konkreettisesti auttamaan Suomen ja Venäjän työläisiä ainoastaan sikäli kuin sellaisen avun antaminen sattuu olemaan sopusoinnussa Yhdysvaltojen ja liittolaisten etujen kanssa.

Jatketaan.